

Cauza C-144/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

9 martie 2023

Instanța de trimitere:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenia)

Data deciziei de trimitere:

7 martie 2023

Revizuentă:

KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o.

Intimată:

Republika Slovenija

Obiectul procedurii principale

Procedură privind o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de revizuire (revizija) în cadrul căreia o parte solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei decizii preliminare; obligația de a adresa o întrebare preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene; examinarea pe fond a cererii părții prin care se solicită sesizarea Curții de Justiție cu o întrebare preliminară în raport cu cerințele articolului 267 TFUE; motivarea examinării în cazul în care, în decizia de respingere a cererii de încuviințare a introducerii unei cereri de revizuire (revizija), se constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru adresarea unei cereri de decizie preliminară, având în vedere dispozițiile articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii; articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

1) Articolul 267 al treilea paragraf TFUE se opune unei dispoziții a Zakon o pravdnem postopku (Codul de procedură civilă) potrivit căreia, în cadrul unei proceduri privind încuviințarea introducerii unei cereri de revizuire (revizija), Vrhovno sodišče (Curtea Supremă, Slovenia) nu examinează aspectul dacă cererea unei părți de sesizare cu titlu preliminar a Curții de Justiție a Uniunii Europene implică obligația Vrhovno sodišče de a adresa Curții o cerere de decizie preliminară?

În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

2) În ceea ce privește obligația de motivare a hotărârilor judecătorești, articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că o decizie procedurală de respingere a cererii unei părți de încuviințare a introducerii unei cereri de revizuire (revizija), în conformitate cu Codul de procedură civilă, constituie o „hotărâre judecătorească” care trebuie să indice motivele pentru care nu trebuie admisă în cauză cererea unei părți având ca obiect sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară?

Dispozițiile dreptului Uniunii invocate

Articolul 267 TFUE, în special al treilea paragraf, și articolul 47 din cartă

Dispozițiile naționale invocate

Constituția Republicii Slovenia;

Zivilprozessordnung (Codul de procedură civilă, denumit în continuare „ZPP”).

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo d. o. o., revizuenta, a achiziționat în Turcia 87 600 de cutii de Red Bull, băutură produsă în Austria, și le-a transportat pe cale maritimă până în portul Koper, unde a fost inițiată procedura vamală.
- 2 La 15 septembrie 2021, Finančna uprava Republike Slovenije (Administrația Fiscală a Republicii Slovenia) a emis un aviz prin care, ca urmare a unor suspiciuni de încălcare a unui drept de proprietate intelectuală în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului (denumit în continuare „Regulamentul nr. 608/2013”), a suspendat procedura vamală și a pus sub sechestru mărfurile. La 5 octombrie 2021, aceasta a emis două decizii prin care a decis să pună sub sechestru mărfurile revizuintei până la soluționarea litigiului

inițiat, în vederea protejării drepturilor de proprietate intelectuală ale societății Red Bull GmbH, Austria, titularul drepturilor. Revizuenta a formulat două contestații pe cale administrativă împotriva acestor decizii, care au fost respinse.

- 3 Societatea Kubera, d.o.o. a introdus două acțiuni împotriva acestor decizii, care au fost respinse de Upravno sodišče (Tribunalul Administrativ). În ceea ce privește argumentul principal al revizuintei potrivit căruia mărfurile au fost produse cu consimțământul titularului drepturilor de proprietate intelectuală (întrucât au fost produse în fabrica sa), această instanță a subliniat că în speță este vorba despre o procedură accelerată în cadrul unei proceduri în temeiul Regulamentului nr. 608/2013, în cadrul căreia este suficient ca autoritățile vamale să stabilească existența unei suspiciuni de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală, pe baza căreia se inițiază o procedură judiciară. În consecință, în speță, autoritatea vamală nu a stabilit despre ce mărfuri era vorba (originale sau nu), întrucât acest aspect va fi soluționat cu titlu definitiv în cadrul procedurii jurisdicționale. Cu toate acestea, Tribunalul Administrativ a precizat, în același timp, că, în cadrul procedurii, s-a stabilit în mod cert că mărfurile în cauză sunt originale și, în plus, că, în aplicarea articolului 1 din Regulamentul nr. 608/2013, trebuie să se facă distincție între situația în care mărfurile sunt produse chiar de titularul drepturilor de proprietate intelectuală și situația în care mărfurile sunt produse cu acordul titularului drepturilor de proprietate intelectuală.

Argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 4 Societatea Kubera, d.o.o. a formulat împotriva celor două decizii ale Upravno sodišče două cereri de încuviințare a introducerii unei cereri de revizuire (denumită în continuare „revizija”), enunțând, drept chestiune de drept relevantă, următoarea întrebare: „Dispozițiile Regulamentului nr. 608/2013 și măsurile prevăzute de aceste dispoziții pot fi aplicate atunci când obiectul controlului vamal îl reprezintă mărfuri originale (autentice) produse de titularul drepturilor de proprietate intelectuală sau dispozițiile articolului 1 alineatul (5) din acest regulament coroborate cu cele ale considerentului (6) al acestui regulament, potrivit căruia acest regulament nu se aplică mărfurilor produse cu consimțământul titularului drepturilor de proprietate intelectuală, trebuie interpretate în sensul că exclud din domeniul de aplicare al acestui regulament (și) mărfurile produse de titularul drepturilor de proprietate intelectuală?” Revizuenta consideră că regulamentul exclude în mod expres aplicarea sa. Aceasta arată că marfa în litigiu a fost fabricată chiar de titularul drepturilor de proprietate industrială și că, prin urmare, este vorba doar despre o vânzare paralelă. Aceasta face referire la constatarea Tribunalului Administrativ potrivit căreia s-a stabilit în mod incontestabil că este vorba despre o marfă originală și contestă poziția acestei instanțe potrivit căreia trebuie să se facă distincție între situația în care mărfurile sunt produse chiar de titularul drepturilor și cea în care mărfurile sunt produse de un terț cu consimțământul titularului drepturilor.

- 5 În cererile sale de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, revizuenta solicită de asemenea Vrhovno sodišče, în cazul unei astfel de interpretări a Regulamentului nr. 608/2013 (distincția dintre cele două situații), să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții întrebarea preliminară. Aceasta adaugă că nu există niciun răspuns la întrebarea adresată nici în jurisprudența europeană, nici în cea slovenă. Ea consideră că acest aspect este important pentru o delimitare clară a competențelor autorităților vamale și, prin urmare, pentru securitatea juridică a subiectelor de drept.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 6 Vrhovno sodišče se confruntă cu problema legată de procesul echitabil în ceea ce privește cererea unei părți de sesizare a Curții de Justiție cu o cerere de decizie preliminară în contextul unei proceduri referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”. Întrucât, în speță, dispozițiile ZPP nu permit admiterea cererii de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija” și încuviințarea „revizija” pentru motivul că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în acest scop de această lege, Vrhovno sodišče ridică problema dacă, atunci când se pronunță cu privire la cererea de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, are de asemenea obligația de a examina pe fond cererea părții de sesizare a Curții de Justiție cu o cerere de decizie preliminară, în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 267 TFUE, și dacă Vrhovno sodišče, în cazul în care a constatat că nu sunt îndeplinite condițiile pentru a adresa întrebarea preliminară solicitată, este obligată, în temeiul articolului 47 din cartă, să motiveze această apreciere în decizia de respingere a cererii de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”.
- 7 „Revizija” este reglementată de ZPP, care prevede că aceasta constituie o cale de atac extraordinară care poate fi introdusă împotriva unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat și asupra căreia se pronunță Vrhovno sodišče. „Revizija” privește examinarea încălcărilor normelor de drept material și a normelor de drept procedural aplicate de instanța inferioară. Decizia Vrhovno sodišče în procedura de „revizija” nu poate face obiectul unei căi de atac la o instanță superioară pentru a aprecia legalitatea aplicării dreptului material sau procedural în cauză. În temeiul ZPP, cererea de „revizija” trebuie încuviințată la cererea expresă a unei părți, asupra admisibilității căreia se pronunță exclusiv Vrhovno sodišče. Procedura de „revizija” se împarte astfel în două etape, și anume admiterea „revizija” și examinarea pe fond a cauzei. Fiecare dintre etapele procedurii, care sunt substanțial diferite, are propria finalitate. Decizia de încuviințare a unei cereri de „revizija” este o procedură preliminară de examinare pe fond a cauzei în cadrul procedurii de „revizija” și, prin urmare, admiterea „revizija” este o condiție procedurală prealabilă pentru aceasta. Ceea ce este important pentru admiterea „revizija” este dacă, dată fiind importanța sa obiectivă, cauza este de natură să necesite o apreciere pe fond a problemelor de drept de către Vrhovno sodišče. Prin urmare, interesul public mai larg este cel care contează, și nu numai interesul unei părți ca o cauză să fie soluționată în mod

diferit. Or, acest interes public constă în asigurarea unei administrări a justiției coerente din punct de vedere sistemic, astfel încât să se asigure unitatea jurisprudenței și a practicii juridice în sens larg, prin intermediul pozițiilor juridice dezvoltate de Vrhovno sodišče în soluționarea procedurilor de „revizija” în calitate de instanță supremă care emite decizii care dobândesc valoare de precedent.

- 8 În cazul respingerii cererii de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, decizia de respingere adoptată în temeiul ZPP nu trebuie să fie motivată pe fond, ci este suficient ca instanța să facă o referire generală la neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege. În schimb, dacă Vrhovno sodišče admite „revizija”, această instanță indică în decizia sa partea sau aspectele de drept specifice cu privire la care este admisă cererea de „revizija”. Vrhovno sodišče se pronunță cu privire la cererea de „revizija”, care este admisă după examinarea pe fond a cauzei. Întrucât aceasta este o cale de atac extraordinară pentru evaluarea aspectelor juridice, iar nu a aspectelor de fapt ale cauzei, atât încălcările normelor de drept procedural, cât și încălcările normelor de drept material pot fi examinate în cadrul unei „revizija”. În cazul în care Vrhovno sodišče constată astfel de încălcări, aceasta poate anula sau modifica hotărârea (sau ordonanța) atacată și se poate pronunța ea însăși asupra cauzei. Având în vedere rolul său de instanță ale cărei poziții au valoare de precedent, deciziile Vrhovno sodišče cu privire la „revizija” și pozițiile juridice adoptate au un efect mai larg decât simpla soluționare a unui litigiu într-un caz specific.
- 9 Prin urmare, în prezenta cauză, Vrhovno sodišče se confruntă cu problema modulului în care, în calitate de instanță supremă a țării, este obligată, în etapele procedurale menționate anterior, să își îndeplinească obligația de cooperare în vederea aplicării uniforme a dreptului Uniunii Europene prin intermediul întrebărilor preliminare adresate Curții de Justiție. Reiese în mod incontestabil din obligațiile asumate de Republica Slovenia la momentul aderării sale la Uniunea Europeană că Vrhovno sodišče, având în vedere poziția sa juridică, trebuie să adreseze întrebări preliminare privind interpretarea dreptului Uniunii în calitate de instanță supremă ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac, în conformitate cu articolul 267 al treilea paragraf TFUE. În aceste condiții, trebuie subliniat că atât cererea de „revizija” în temeiul ZPP, cât și obligația de a adresa întrebări Curții urmăresc un obiectiv în esență similar, care constă în unificarea jurisprudenței și în orientarea acesteia pe baza unor opinii juridice stabilite anterior. Vrhovno sodišče ia act de evoluția jurisprudenței privind interpretarea articolului 267 TFUE, cuprinsă într-o hotărâre recentă a Curții de Justiție din 6 octombrie 2012, Consorzio Italian Management (C-561/19).
- 10 Temeiul deciziei de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija” este articolul 367a din ZPP, care, în contextul examinării preliminare, decurge din importanța obiectivă a cauzei, și anume, mai ales, din garantarea caracterului unitar al jurisprudenței și soluționarea de către Vrhovno sodišče a unor chestiuni de drept importante. Nu este exclus ca această importanță obiectivă să se întemeieze și pe aspecte legate de dreptul Uniunii, dar simplul fapt că dreptul

Uniunii este (eventual) aplicat în contextul unei cereri de „revizija” nu este suficient pentru admiterea unei asemenea cereri de „revizija”.

- 11 Pentru a decide cu privire la încuviințarea introducerii unei cereri de „revizija”, este necesar să se aprecieze relevanța aspectelor de drept care decurg din dreptul Uniunii în același mod în care este apreciată relevanța aspectelor de drept care decurg din dreptul național, dar este irelevant, pentru această apreciere, faptul că revizuenta a solicitat de asemenea sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară. Din ZPP nu rezultă că Vrhovno sodišče are obligația de a se pronunța încă din etapa procedurii referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija” asupra aspectului dacă este sau nu este necesar să adreseze Curții o întrebare preliminară, fie la cererea unei părți, fie din oficiu. De asemenea, potrivit legii, Vrhovno sodišče nu este obligată, în această etapă a procedurii, să decidă dacă, în cadrul procedurii de „revizija” admise, va adresa o anumită întrebare preliminară. Astfel, aprecierea juridică cu privire la fondul cauzei depinde de observațiile ulterioare ale părților în cadrul procedurii de „revizija” și de examinarea pe fond a acestora în contextul „revizija” (încuviințate).
- 12 Din evoluția jurisprudenței naționale a reieșit că există o distincție între poziția Ustavno sodišče (Curtea Constituțională) și cea a Vrhovno sodišče cu privire la modul corect de interpretare și de aplicare a dispozițiilor ZPP menționate anterior referitoare la încuviințarea introducerii unei cereri de „revizija” în cazul în care, în cererea sa de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, o parte solicită sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară. Într-un astfel de caz, Ustavno sodišče (Curtea Constituțională), într-o decizie recentă, a impus Vrhovno sodišče o abordare diferită în ceea ce privește aprecierea condițiilor de admisibilitate a procedurii de „revizija”, pornind de la interpretarea potrivit căreia o astfel de schimbare de practică este dictată de dreptul Uniunii. În opinia Ustavno sodišče, aspectul dacă este necesară sesizarea cu titlu preliminar a Curții de Justiție (articolul 267 al treilea paragraf TFUE) pe baza unei cereri formulate de o parte (care solicită încuviințarea introducerii unei cereri de „revizija”) ar trebui să fie examinat încă din etapa procedurii de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”.
- 13 Potrivit Ustavno sodišče, în conformitate cu articolul 47 din cartă, Vrhovno sodišče, chiar și în cazul în care nu încuviințează introducerea cererii de „revizija”, trebuie să indice motivele pentru care nu a adresat cererea de decizie preliminară. Prin urmare, (și) în cadrul unei proceduri referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, Vrhovno sodišče ar fi trebuit să se pronunțe cu suficientă claritate asupra cererii părții de sesizare a Curții de Justiție cu o cerere de decizie preliminară, ținând seama de criteriile stabilite la articolul 267 TFUE și în jurisprudența Curții. În opinia Ustavno sodišče, această obligație de motivare se aplică, de asemenea, atunci când o normă procedurală națională prevede că instanța își poate motiva hotărârea doar prin referire la neîndeplinirea cerințelor legale pentru soluționarea cauzei (motivare sumară). Potrivit Ustavno sodišče, motivarea deciziei Vrhovno sodišče de a nu admite o

cerere referitoare la aspecte de drept al Uniunii, inclusiv respingerea cererii părții de sesizare cu titlu preliminar a Curții de Justiție a Uniunii Europene, trebuie să permită să se verifice dacă cerințele privind obligația de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene prevăzută la articolul 267 al treilea paragraf TFUE sunt îndeplinite într-un mod conform cu aceste cerințe. Prin urmare, Vrhovno sodišče poate să își motiveze decizia de a nu admite „revizija” făcând referire numai la neîndeplinirea cerințelor prevăzute la articolul 367a din ZPP, dar trebuie să răspundă cererii părții de sesizare cu titlu preliminar a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

- 14 În practica de până în prezent a Vrhovno sodišče, a fost stabilit în mod indubitabil că, în cadrul unei proceduri referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, această instanță nu poate adresa Curții întrebări preliminare cu privire la aspecte care vor putea (eventual) să fie examinate pe fond numai în cazul unei proceduri de „revizija”. De asemenea, decizia Curții de Justiție cu privire la întrebarea preliminară nu ar avea niciun efect util pentru parte sau pentru instanță în cadrul unei proceduri referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”. În consecință, părțile au dreptul să solicite sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară numai în cadrul unei proceduri de „revizija” referitoare la o chestiune de drept relevantă care a fost admisă. În schimb, este adevărat că, în cazul în care „revizija” nu este admisă, Vrhovno sodišče nu se pronunță cu privire la cererile părților privind sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu titlu preliminar și nici nu prezintă în ordonanța de respingere motivele care au stat la baza deciziei sale. Prin urmare, nu este exclus ca, în litigiul dintre părți, interpretarea dreptului Uniunii reținută de instanța inferioară să prevaleze, în pofida faptului că nu ar fi îndeplinite cerințele articolului 267 TFUE („acte clair, acte éclairé”) pentru a respinge cererea unei părți de sesizare a Curții cu o întrebare preliminară. Într-un astfel de caz, care poate apărea și în cadrul prezentei proceduri de contencios administrativ, nicio instanță nu va decide dacă să adreseze o întrebare preliminară în temeiul articolului 267 al treilea paragraf TFUE, iar interpretarea reținută în hotărârea definitivă a unei instanțe inferioare va fi validă. Deși Vrhovno sodišče cunoaște faptul că statele membre beneficiază de un anumit grad de autonomie procedurală, astfel cum reiese și din jurisprudența Curții, această întrebare este relevantă și trebuie adresată Curții pentru ca aceasta să se pronunțe asupra acestui aspect.
- 15 Prin urmare, pentru a se pronunța în prezenta cauză, Vrhovno sodišče ar avea nevoie de un răspuns din partea Curții la întrebarea dacă cerințele dreptului Uniunii se opun unei reglementări slovene care, în decizia de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, nu impune o apreciere autonomă a aspectului dacă Vrhovno sodišče are obligația de a adresa Curții o întrebare preliminară la cererea unei părți. Prin urmare, se ridică problema dacă articolul 267 al treilea paragraf TFUE se opune unei dispoziții a ZPP potrivit căreia Vrhovno sodišče nu efectuează, în cadrul unei proceduri referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, o examinare a aspectului dacă cererea părții

de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu titlu preliminar dă naștere obligației sale de a adresa o cerere de decizie preliminară.

- 16 Numai în cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare și, prin urmare, în cazul în care Vrhovno sodišče are, potrivit Curții, obligația de a efectua această apreciere cu privire la cererile părților (deja) în cadrul procedurii referitoare la o cerere de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija”, intervine întrebarea suplimentară referitoare la obligația de motivare a deciziei de a nu admite cererea de „revizija” care, potrivit practicii Vrhovno sodišče de până în prezent, în temeiul ZPP, nu este motivată. În ceea ce privește această decizie procedurală specifică a Vrhovno sodišče de a nu admite o cerere de „revizija”, se ridică problema pertinentei poziției Curții, exprimată la punctul 51 din Hotărârea Consorzio Italian Management, cu privire la conținutul obligatoriu al unei decizii a unei instanțe cu privire la aceste aspecte ale obligației prevăzute la articolul 267 al treilea paragraf TFUE, precum și a poziției Curții Europene a Drepturilor Omului, care consideră că răspunsul motivat al unei instanțe la cererea unei părți face parte din obligațiile care decurg din articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 15 decembrie 2022, Rutar și Rutar Marketing d.o.o. împotriva Sloveniei). În consecință, Vrhovno sodišče consideră că trebuie să se solicite Curții să stabilească dacă articolul 47 din cartă trebuie interpretat, în ceea ce privește cerințele referitoare la motivarea hotărârilor judecătorești, în sensul că o ordonanță de respingere a unei cereri de încuviințare a introducerii unei cereri de „revizija” în sensul ZPP constituie o „hotărâre judecătorească” care trebuie să cuprindă motivele pentru care cererea părții de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară nu trebuie (sau nu va trebui) să fie admisă.